Cena 6 hal.

Nr. 230 Kraków, Czwartek 24 Września 1914. Rok XXII.

PRENUMERATA wynosi w Krakowe miesięcznie 2 kor., kwartalnie 6 kor., za odnoszenie do domu dopłaca się 40 hal. miesięcznie.

Na prowincyi miesięcznie 2 kor. 70 h. kwartalnie 8 kor. W państwie niemieckiem kwartalnie 1[illegible] kor., w innych państwach kwartalnie 12 kor. Zmiana adresu 40 hal.

Cena numeru pojedynczego 10 hal.

GŁOS NARODU

Wychodzi 2 razy dziennie: o godzinie 6 rano i o 5 wieczór.

WYDANIE PORANNE.

Listy pieniężne, przekazy na prenumeratę i inseraty nadsyłać należy franco do Administracyi „Głosu Narodu". — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencyi przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchii i w państwie niemieckiem. Reklamacye nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcya nie zwraca.

Adres Red: UL. św. TOMASZA L. 35. Adres telegr.: „Głos Narodu" Kraków. Telefon redakcyjny Nr. 190. — Telefon administracyi i drukarni Nr. 33—44.

W Galicyi i Serbii.

Wiedeń, 24 września.

Urzędowo donoszą 23 września w południe:

Na rosyjskim terenie wojny w ostatnich dniach z wyjątkiem nieznacznych kanonad **nie walczono. Wojska nasze** pomimo wciąż niekorzystnej pogody **są w wybornym nastroju.**

W Serbii nasze siły wojenne bałkańskie **walczą** bardzo wytrwale i z **powodzeniem.** Bardzo ważne pozycye znajdują się już w naszem posiadaniu. W walkach tych zdobyto także armaty.

Zastępca szefa sztabu generalnego von **Hoefer,** generał major.

Sukcesy naszej armii w Serbii.

Wiedeń, 24 września.

Urzędowo donoszą 23 września wieczorem:

Z wiadomości, które właśnie nadeszły z **bałkańskiego terenu wojny,** wynika, że **obecnie znajdują się już w naszem posiadaniu wszystkie dominujące wyżyny na zachód od Krupanj** (Jagodnia, Biljek i Czerni Wrch), o **które przez wiele dni zacięcie walczono, i że opór Serbów został tutaj złamany.**

Że podczas tych walk większej części naszych bałkańskich sił wojennych mogło się udać niektórym serbskim lub czarnogórskim bandom dostać się do tych okolic, gdzie pozostało tylko kilku żandarmów i nieodzownie konieczne załogi bezpieczeństwa, to nie powinno nikogo zdziwić przy charakterze tego terenu.

Zastępca szefa sztabu generalnego von **Hoefer,** generał major.

Francuska flota na Adryatyku.

Wiedeń, 24 września.

Urzędownie ogłaszają:

Flota francuska, która od bezskutecznej kanonady na Punta d' Ostro w dniu 1 września, pozostawała poza obrębem Adryatyku, w ostatnich dniach **znowu „popełniła wielki czyn".**

Zjawiła się ona mianowicie dnia 19 bm. o 6 rano ponownie w **zatoce kotorskiej i ostrzeliwała** ponownie przez godzinę z dział najcięższego kalibru **forty.** Z wszystkich strzałów były trzy celne. Jeden kanonier został lekko zraniony.

Następnie odpłynęła **flota,** ogółem **40 okrętów,** w kierunku Lissy i ostrzeliwała o godz. 10 przedpoł. **stacyę semaforów i latarnię morską.** Zraniono dwóch ludzi. Zresztą zdołała flota francuska wyrządzić tylko **przemijające szkody.** Aż do godz. 5 popoł. operowała większa część floty na wodach koło Lissy i opuściła następnie miejsce akcyi w kierunku południowo-zachodnim.

Z okazyi tego odwrotu zjawiła się część floty jeszcze **koło Pellagosa i tu ostrzeliwała latarnię morską.** Po zniszczeniu stacyi flagowej i wstrętnem zanieczyszczeniu wody do picia przez marynarzy, którzy wysiedli na ląd i po zajęciu małego zapasu żywności biednych strażaków latarni morskiej i ich bielizny, także ta **eskadra opuściła Adryatyk.**

Z pola walki we Francyi.

Berlin, 24 września.

(T. B.) Dzienniki donoszą przez Rotterdam z walki na zachodnim terenie wojny, **że podczas ostatnich dni odbyły się najgwałtowniejsze bitwy, które trwały bez przerwy dniem i nocą.**

W piątek ubiegły eksplodował granat w angielskiej głównej kwaterze, co spowodowało wielkie zamieszanie, ale sztab jeneralny uszedł cało.

Niemcy ustawili na prawem skrzydle na pagórkach najcięższe działa. Ogień ich częstokroć był tak gwałtowny, że nie można było usunąć zabitych i rannych.

Zniszczenie czterech krążowników angielskich.

Szczegóły zatopienia krążowników: „Abukir", „Hogue" i „Cressy".

Berlin, 24 września.

Biuro Wolffa donosi urzędownie:

Niemiecka **łódź podwodna „U 9" zatopiła** w dniu 22 bm. w oddaleniu około 20 mil morskich na północny zachód od Hoeck van Holland **trzy angielskie krążowniki** opancerzone: **„Abukir", „Hogue" i „Cressy".**

Zastępca szefa administracyi **Behncke.**

Amsterdam, 24 września.

„Handelsblad" donosi z 22 bm.: Kapitan okrętu „Titan" widział o godz. 7.50, jak **trzy okręty wojenne w odstępach kwadransu zatonęły.** „Titan" o godz. 9.20 znalazł następnie rozbitków okrętów. Wysłał łodzie ratunkowe i ocalił ludzi z załóg okrętów „Abukir", „Hogue" i „Cressy".

Berlin, 24 września.

Jak biuro Wolffa donosi, **przy zatopieniu podanych trzech angielskich krążowników była czynną tylko jedna łódź podwodna niemiecka „U 9". Uszła ona zupełnie cało wraz z załogą,** która wynosiła zaledwie 20 ludzi. Nazwiska ich będą ogłoszone później.

Załoga trzech krążowników ostrzeliwanych wynosiła po 755 ludzi, razem więc **2265 ludzi.** Z tego podobno trzy czwarte **zginęło** czyli **1700 ludzi.** Reszta została ocaloną przez okręty holenderskie.

Berlin, 24 września.

Podług telegramów z Kopenhagi **wiadomość o zniszczeniu trzech angielskich krążowników wywołała w Anglii wielkie wzburzenie.** Do dotychczasowej obawy przed Zeppelinami przyłączył się strach z powodu łodzi podmorskich.

Dzienniki kopenhagskie i amsterdamskie oraz rotterdamskie opowiadają różne szczegóły o zatopieniu krążowników angielskich, z których to szczegółów wynika, że **okręty te zostały zniszczone przez łódź podmorską U9 w ciągu jednego kwadransa.**

Zniszczenie krążownika „Pathfinder".

Berlin, 24 września.

(T. B.) Jak Biuro Wolffa z urzędowej strony donosi **angielski krążownik „Pathfinder"** dnia 5 września **został zupełnie zniszczony** przez niemiecką łódź podwodną U 21.

Berlin, 24 września.

(T. B.) Z autentycznej strony donoszą: **Łódź podmorska U 21,** która w dniu 5-go września zatopiła angielski krążownik „Pathfinder" **jest zupełnie nieuszkodzona.**

Obłuda Rosyi

Sofia, 24 września.

(T. B.) „Rabotniczewskij Wiestnik" cytuje artykuł paryskiego organu socyalistycznego „Humanite", który **zarzuca rządowi rosyjskiemu,** iż na zewnątrz mówi o wojnie wolnościowej **a u siebie dalej prowadzi rządy gwałtu i formalną nagonkę** urządził na wszystkie żywioły wolnościowe, jak za czasów kontrrewolucyi. Pismo dodaje: **Manifest cara rosyjskiego,** który przyrzeka ludom wolność, podczas gdy naród rosyjski sam jęczy pod jarzmem barbarzyńskiem, **jest największą obłudą.**

Kanada dla Anglii.

Londyn via Berlin, 24 września.

(T. B.) Kanadyjski **minister** dla milicyi i obrony krajowej **Hughes zapowiada, że chce wysłać 31.000 ludzi** jako korpus pomocniczy, to znaczy o **10.000 ludzi więcej niż żądał lord Kitchener.** Dalej zapowiada, że **Kanada wyśle 300 karabinów maszynowych.**

„Koenigsberg" i „Pegassus"

Kapsztad, 24 września.

(T. B.) Wczoraj ogłoszono urzędownie następujące dalsze szczegóły o walce między angielskim krążownikiem „Pegasus" a niemieckim krążownikiem „Koenigsberg" koło Zanzibaru:

„Koenigsberg" zbliżył się w niedzielę o godz. 5 rano z wielką szybkością i uczynił niezdolnym do walki angielską łódź strażacką. Następnie krążownik otworzył na odległość około 8.000 metrów celny ogień przeciw „Pegasusowi" zbliżył się na 6.000 metrów. „Pegasus" zmuszony został w ciągu 15 minut do wstrzymania ognia i trafiony w linii wodnej położył się na bok. Flaga angielska została dwukrotnie zestrzeloną, ale angielscy marynarze podnieśli ją.

„Koenigsberg" nie odniósł jak się zdaje żadnych lub tylko bardzo nieznaczne uszkodzenia.

Wymiana internowanych.

Berno (szwajcarskie), 24 września.

(T. B.)Rada związkowa upoważniła departament polityczny do utworzenia **biura dla pośrednictwa przy wysyłaniu internowanych osób cywilnych znajdujących się w państwach prowadzących wojnę** do ich krajów rodzinnych.

Francya i Niemcy zgodziły się na powrót takich internowanych osób cywilnych, a to kobiet, dzieci i mężczyzn poniżej lat 18 a powyżej lat 50.

W Bernie szwajcarskiem utworzone będzie odpowiednie biuro dla wysyłania tych internowanych obcych poddanych do ich krajów.

Konferencye Prezesa Koła polskiego w Wiedniu.

Wiedeń, 24 września.

(T. B.) „Poln. Korrespondenz" otrzymuje ze strony miarodajnej następujący komunikat:

Prezes Koła polskiego Dr L e o przybył na krótki czas do Wiednia, aby z bawiącymi tu członkami Koła polskiego omówić sytuacyę wytworzoną zajściami w kraju i u rządu interweniować w sprawie odpowiednich zarządzeń.

Dr Leo miał dłuższą konferencyę z prezydentem gabinetu i w ministerstwie dla Galicyi. — Również odbędzie konferencye z resortowymi szefami.

Obok ogólnych spraw krajowych omawiano specyalne sprawy odnoszące się do położenia wytworzonego wypadkami wojennymi w Krakowie. Rząd poczynił odpowiednie zarządzenia w drodze namiestnictwa, po których mają nastąpić jeszcze dalsze zarządzenia.

Przeniesienie sądu rzeszowskiego.

Nowy Sącz, 24 września.

Siedziba sądu obwodowego i prokuratoryi państwa w Rzeszowie przeniesiona została z dniem 23 września do Nowego Sącza.

Prezydent **Dobrowolski.**

Akcya dla zbiegów z Galicyi i Bukowiny.

Wiedeń, 24 września.

(T. B.) Składki na akcyę zapomogową dla zbiegów z Galicyi i Bukowiny wdrożone przez komitet pod przewodnictwem ministra Bilińskiego, napływają obficie. Dotychczas wpłynęło okrągło 65.000 koron.

W interesie zgłaszających się coraz częściej niestety zbiegów z Galicyi i Bukowiny **komitet rozwinął już gorliwą czynność,** przyczem ma najgorętsze poparcie ze strony gminy miasta Wiednia, która objęła umieszczenie i utrzymanie zubożałych zbiegów. Mimo to **panuje wśród zbiegów wielka nędza,** gdyż komitet nie rozporządza takiemi sumami, któreby były dość znaczne, aby nędzę przynajmniej częściowo złagodzić.

Znaczna liczba zbiegów należy do takich kół, które mimo iż przez ostatnie wypadki pozbawione zostały wszelkich środków, przecież nie mogą być publicznie utrzymywane ani nie mogą być umieszczone w kwaterach gromadnych. Komitet apeluje więc zwłaszcza do zamożnych kół w całej monarchii, które dotychczas objawiły tyle patryotycznej ofiarności, aby także zatroszczyły się o los zbiegów z Galicyi i Bukowiny i przez znaczne ofiary polepszyły dolę tych, którzy chwilowo są bezdomni. Składki przyjmuje prezydyum wspólnego ministerstwa skarbu w Wiedniu I. Himmelspfortgasse. Urządzono także osobną składnicę dla ubrań, która znajduje się przy ministerstwie dla Galicyi w Wiedniu III., Rennweg 1.

Wiedeń. (T. B.) Br. Gomperz ofiarował 10 tysięcy Koron dla zbiegów galicyjskich znajdujących się na Morawie.

Telegramy.

(Telegramy »Głosu Narodu« z dnia 24 września 1914.)

Naczelny wódz ekspedycyi angielsk. w Afryce.

Kapsztad. (T. B.) Jenerał **Botha obejmuje naczelną komendę** nad ekspedycyą przeciw Afryce niemieckiej.

Niezadowolenie w Anglii.

Londyn via Berlin. (T .B.) „Daily Chronicle" atakuje ostro urząd wojenny. Pismo wywodzi, że z **rekrutami** nowo tworzonej armii **bardzo się źle obchodzą.** Urząd wojenny nie dorósł do swego zadania.

Pomoc niemiecka dla lojalnej ludności belgijskiej.

Berlin. (T. B.) „Voss. Ztg" donosi z Brukseli: Niemiecki zarząd cywilny belgijski oddał miastu Charleroy, które się poddało, do dyspozycyi zboże dla ludności robotniczej. Podobne zarządzenia są także zamierzone dla innych miejscowości.

Zbrodnie żołnierzy francuskich.

Berlin. (T. B.) Biuro Wolfa donosi: Naczelne kierownictwo wojskowe otrzymało następujące doniesienie od jednego pułku piechoty: Bethencourt, 10 września. Dnia 8 września **francuski oddział kolarski,** którym dowodzili oficerzy, **napadł dwa samochody z rannymi,** mające flagę Czerwonego Krzyża a jadące z Foret Domaniale. **Rannych zamordowano i obrabowano.** Tylko dwaj ocalili się i donieśli o tym wypadku lekarzowi sztabowemu swego batalionu.

1800 metrów w górę...

Londyn via Berlin. (T. B.) Korespondent wojenny „Daily Telegraph" konstatuje, że **armaty niemieckie strzelają do samolotów aż do wysokości 1800 metrów.**

Urzędnicy ministerstwa kolei w szeregach Czerwonego Krzyża.

Wiedeń. (T. B.) Deputacya urzędników ministerstwa kolejowego zjawiła się dziś w prezydyum Czerwonego Krzyża i zawiadomiła, że **wszyscy urzędnicy ministerstwa razem w liczbie około 900 wstępują do Czerwonego Krzyża na członków.**

Ulgi podatkowe.

Wiedeń. (T. B.) Kierownik ministerstwa skarbu wydał do wszystkich władz skarbowych okólnik co do **odpisywania podatku budynkowego** za mieszkania, które z powodu wojny oddano bezpłatnie robotnikom.

Patti więźniem wojennym.

Rzym. (Tel. wł.) Przebywająca w Karlsbadzie ze swym mężem baronem Cederströmem znana śpiewaczka Patti skarży się, że ją jako poddaną angielską „trzymają w niewoli" i że bywa przez motłoch uliczny nagabywana. Wspomina, że mogłaby tylko pod osłoną wojska wyjechać aby uwolnić się od pocisków kamieni motłochu.

Siostra cara nad Lago Maggiore.

Bazyleja. (Tel. wł.) Wielka księżna rosyjska Ksenia siostra cara przybyła nad jezioro Lago Maggiore.

Uciekinierzy w Anglii.

Londyn. (T. B.) Dotychczas przybyło tutaj około 60.000 zbiegów przeważnie z Belgii.

Przeciw Essadowi paszy.

Durazzo. (T. B.) Zgromadzenie w Tiranie oświadczyło się przeciw powrotowi Essada paszy.

Śmierć gubernatora Epiru.

Walona. (T. B.) Grecki generalny gubernator Epiru Forrest zginął wskutek wypadku samochodowego.

Kronika.

Ks. arcybiskup Hryniewiecki bawi w Wiedniu.

Ranni legioniści. Wczoraj rano przyjechało pociągiem osobowym z Tarnowa pięciu rannych legionistów do Krakowa; ze stacyi kolejowej przewieziono ich do szpitala św. Łazarza na oddział chirurgiczny. Są wszyscy lekko ranni, przeważnie w nogi. Brali oni udział w zwycięskich potyczkach z kawaleryą rosyjską nad Wisłą w okolicach Szczucina.

Wolne bilety kolejowe a pociągi pospieszne. Z krakowskiej dyrekcyi kolejowej komunikują nam: Na mocy rozporządzenia c. k. ministerstwa kolei żelaznych z 31 sierpnia br. (l. 34.125/6 a) roczne lub czasowe karty wolnej jazdy, wydane ze względów publicznych w celach służbowych, będących w związku z koleją żelazną i karty wolne, wydane na podstawie pewnych układów lub zobowiązań o ile takie karty wogóle z ważnością także na pociągi pospieszne wystawione zostały, upoważniają od teraz począwszy do korzystania z pociągów pospiesznych tylko wtedy, jeżeli właściciel dotyczącej wolnej karty wykaże się osobnem potwierdzeniem dyrekcyi kolei państwowych, że karta tylko w dniu w tem potwierdzeniu bliżej oznaczonym, do oznaczonego tam pociągu i z powodów dokładnie tamże podanych, do korzystania z pospiesznego pociągu użytą być może.

Towarzystwo Zaliczkowe ul. Straszewskiego l. 28, zawiadamia interesowanych, że biura Towarzystwa otwarte będą od dnia 24 b. m. w godzinach popołudniowych **od 4 do 6 wieczorem.**

Zgromadzenie 150 lwowskich urzędników miejskich, nauczycieli i nauczycielek obradowało w Wiedniu nad swem położeniem materyalnem. Po referacie radcy magistratu Kwiatkowskiego uchwalono domagać się od prez. Neumana, (który również bawi w Wiedniu), by urzędnikom udzielono urlopów i wypłacono pensye miesięczne.

Nakładem wydawnictwa „Głosu Narodu“. Sp. z ogr. odp. Redaktor odpowiedzialny Jan Matyasik. —Drukarnia„GłoNarodu“ew Krakowie